

KAFKASLARDA NELER OLUYOR?

Gürcistan'ın Güney Osedya'da katliama girişmesi üzerine Rusya'nın duruma müdahale etmesi ve Gürcistan'a yönelik askeri hareket başlatması, Kafkasları yeniden dünya gündeminde üst sıralara taşıdı. Kafkaslar stratejik konumunun önemi ve etnik, ulusal, dinsel bileşimi, devletlerin oluşumu ve tarihsel sorunları ile epeyce karmaşık bir bölge. Dünyada etnik ve ulusal sorunlar açısından birbirine en fazla benzeyen iki bölge herhalde Balkanlar ve Kafkasya olurdu. Hatırlanacağı gibi "Balkanlaştırma", dünya politik literatürüne bitip tükenmeyen ulusal çatışmalar ve bölünüp parçalanmaları ifade etmek için kullanılan bir terim olarak girdi. Kafkaslar, Sovyetlerin dağılmasının ardından etnik ve ulusal çatışmaların, özellikle de ABD'nin kışkırtmasıyla tırmadığı bir bölge oldu.

Küçük ulusların kışkırtılması, birbirine karşı kullanılması, bunun üzerinden bölgede stratejik çıkarlar peşinde koşan büyük devletlerin hesaplaşması, bölgedeki politik gelişmeleri, karışıklıkları açıklayan temel unsur oldu. Halkların ve ulusların barış içerisinde, ama birbirlerinin haklarına saygı göstererek yaşaması sürekli dinamitlendi, tarihsel anlaşmazlıklar ve düşmanlıklar körüklendi. Bölgenin en sakin dönemi sosyalizm altında yaşandı. Güney Osedya'nın –Kuzey Osedya bugün Rusya'ya bağlı özerk bir bölge- Gürcistan'a bağlı özerk bir bölge olarak kalması kabul edildi ve halkların barışçı yaşama dönemi açıldı. Bu dönem, aynı zamanda Kafkas halklarının kültürel ve ekonomik olarak en fazla gelişme sağladıkları bir dönem oldu.

Ancak sovyetlerin dağılması ve bu dağılmanın dünyanın yeniden paylaşılması mücadelesinin sonunda gerçekleşmesi, bölgeye yönelik emperyalist emeller peşinde koşan büyük devletlerin –ABD, İngiltere ve daha sonra toparlanan Rusya vb- ve bunların gerici politikalarına eklenen bölge devletlerinin –Türkiye, Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan vb- birbirlerine karşı egemenlik ve güç mücadelesinin şiddetlenmesine neden oldu. Bu mücadelenin altında elbette bölgenin zengin doğal kaynakları, stratejik önemi bulunuyor. Kafkaslar Orta asya'ya açılan stratejik bir kapı olmasının yanısıra hem zengin enerji kaynaklarına sahip, hem de bunların geçiş yollarına hakim.

Güney Osedya sorununu da bu koşulların dışında düşünmek olanaksız. Güney Osedya Gürcistan'a bağlı özerk bir bölge olarak yaşadı. Daha sonra 2006'da yapılan bir referandumla bağımsızlığını ilan etti. Ancak Gürcistan bu bağımsızlığı tanımadı, dünyanın diğer ülkeleri de tanıma eğiliminde olmadı. Sorun bir süredir sürünceme de bekliyordu. Ancak son zamanlarda ABD'nin artan kışkırmaları ile ABD yanlısı Gürcistan yönetimi ve onun ABD'de yetişme Devlet Başkanı Saakaşvili Güney Osedya'ya yönelik bir işgal hareketine girişti. Bu duruma Rusya'nın tavırsız kalması beklenemezdi ve o da Gürcistan'a şiddetli bir yanıt verdi.

Bu gelişmeler üzerine Gürcistan'ın ABD yetiştirmesi Devlet Başkanı **Saakaşvili**, Nato'dan ve ABD başta olmak üzere diğer büyük devletlerden yardım istedi. Uşaklık politikasının çıkmazı burada açıkça ortaya çıktı. Saakaşvili'yi arkadan itenler şimdilik kuru açıklamalarla yetinmiyorlar. Zaten onları Gürcistan'ın yakın dönemdeki kaderi değil, bu sorun üzerinden gerek bölgede, gerekse de dünyanın diğer bölgelerine yönelik yapacakları –örneğin Ortadoğu, Avrupa, İran vb- pazarlıklar ilgilendiriyor. Bu gerici pazarlıkların içeriği, onların bölgeye yönelik olarak atacakları adımların niteliğini de belirleyecek. Bu gelişmelerin ardından ABD'nin polonya ile Rusya'ya karşı olduğu açıkça belli olan füze savunma anlaşmasını imzalaması durumu yeterince açıklıyor. Polonya yönetimi bu anlaşmayı halkın tepkisi ile imzalayamıyordu.

Bütün bu yaşananların, dünya halkları ve ülkeleri yöneten egemen sınıfların çıkaracağı önemli dersler bulunuyor. Özellikle bağımlı ülkeler kendi içlerindeki sorunları, emperyalist egemenlik mücadelelerini aleti yapmamak, bağımsızlığı korumak, ulusal sorunları barış ve demokrasi içerisinde çözmek zorundadırlar. Savaş ve devlet terörü ulusal sorunlar için çıkmaz sokaktır. Halkların kendi kaderlerini özgürce tayin etmeleri, barış ve demokrasi içerisinde bir arada yaşamalarının yolunu açacaktır. Aksi durumda büyük devletler kanlı ve acılı yolları halklara dayatmaktadırlar.

Eylül / 2008